

Belnotitie inzet testbewijs in het mbo, ho en wo

Overleg tussen 5.1.2e over het al dan niet opnemen van mbo, ho en wo in het wetsvoorstel over de inzet van het testbewijs. Het wetsvoorstel staat geagendeerd voor de ACC om maandag 15 januari en de MCC op vrijdag 19 januari. Daar liggen een aantal punten voor akkoord voor, zie hieronder. En twee resterende bespreekpunten: wel of niet opnemen van mbo, hbo en wo in het wetsvoorstel en afbakening van de sectoren. Deze belnotitie adviseert over het al dan niet opnemen van mbo, hbo en wo.

Inzet:

- samen optrekken met OCW om via sneltesten en begeleid zelftesten zo snel en verantwoord mogelijk meer fysiek onderwijs mogelijk maken.
- mbo, ho en wo niet opnemen in het wetsvoorstel.

Aanleiding:

Instellingen voor mbo, hbo en wo kampen met de lock down met een capaciteitsprobleem; zij kunnen niet alle studenten binnen de huidige faciliteiten fysiek onderwijs aanbieden met inachtneming van de 1,5 meter. Deze situatie zorgt dat studenten een aanzienlijk deel van het onderwijs online moeten volgen met in sommige gevallen stress, burn-out klachten en depressiviteit tot gevolg.

OCW geeft als oplossing aan: door studenten te testen kan de 1,5 meter maatregel losgelaten worden wat maakt dat de capaciteit op de instellingen voor mbo, ho en wo wordt vergroot zodat meer studenten meer fysiek onderwijs kan krijgen.

OCW wil dit doen door te testen voor veilig onderwijs door de inzet van sneltesten en thuis testen op vrijwillige basis. En daarbij een testbewijs (indirecte testverplichting) in te zetten. **Met het testbewijs kan de 1,5 meter los worden gelaten en daardoor (gelet op beperkte fysieke ruimte van instellingen) volledig fysiek onderwijs worden aangeboden, aldus OCW. Voorstel van OCW is een testplicht in te voeren om onderscheid te maken tussen studieonderdelen (praktijklessen/colleges/werkgroepen) waar wel, en waar niet de 1,5 meter kan worden losgelaten. Digitaal onderwijs is geen alternatief.**

U wordt geadviseerd het volgende aan te geven:

VWS deelt met OCW het belang van fysiek onderwijs en benadrukt dat het fysieke onderwijs alleen op dit moment, in het risiconiveau zeer ernstig met verzwaring, niet toegestaan is.

Echter de inzet van het testbewijs betekent niet dat de 1,5 meter maatregel kan worden losgelaten. Het loslaten van de 1,5 meter maatregel is afhankelijk van het testbeleid, niet van het testbewijs. In het testbeleid is voorlopig nog niet voorzien dat de 1,5 meter zal worden losgelaten. Dat is echt iets voor de langere termijn. Tot die tijd bieden sneltesten op vrijwillige basis en dan met name de mogelijkheden van het zelftesten volop mogelijkheden voor veiliger onderwijs in combinatie met de geldende maatregelen.

Bovendien spelen er ook principiële bezwaren; **het gaat om een essentiële voorziening, waarvan je de toegang niet zou moeten willen koppelen aan een indirecte testplicht.** Gelet op het advies van de Gezondheidsraad ligt het allerminst voor de hand om deze in te zetten bij essentiële voorzieningen. Daarnaast gaat het hier ook om een inbreuk op het grondrecht op onderwijs (en de leerplicht tot 16 jaar met name in het mbo). Daarvoor geldt een zeer zware motiveringsplicht. Met name bij de proportionaliteit van de inzet van het testbewijs kunnen vraagtekens worden gezet, nu testen op vrijwillige basis ook mogelijk is.

Tot slot bestaat bij inzetten op het testbewijs het risico op vertraging (er is immers een wetswijziging voor nodig). Bovendien zullen testen voor een testbewijs altijd onder toezicht van een arts moeten gebeuren (i.v.m. effectiviteit en fraudegevoeligheid), waarbij de zelftesten thuis kunnen worden afgenomen.

Toelichting

Over de volgende zaken is in het DOC en interdepartementaal overeenstemming en de ACC wordt gevraagd in te stemmen met:

1. de inzet van het testbewijs voor essentiële voorzieningen uit te sluiten vanwege de inbreuk op grondrechten die een testverplichting voor toegang met zich meebrengt. Onder essentiële voorzieningen wordt in ieder geval verstaan openbare voorzieningen die veelal (deels) collectief gefinancierde diensten en/of goederen aanbieden die elementaire faciliteiten vormen en voor een ieder toegankelijk moeten zijn. Dat betekent dat openbare voorzieningen, zoals zorg en het PO en VO niet worden opgenomen in het wetsvoorstel.
2. de inzet van het testbewijs uit te sluiten voor de werkomgeving in generieke zin (kantoren, productielocaties, bouwplaatsen, etc.), omdat de aard van de relatie tussen werkgever en werknemer een indirecte testverplichting niet past. Dat betekent dat de werkomgeving in algemene zin niet wordt opgenomen in het wetsvoorstel.
3. te laten onderzoeken door EZK en SZW wat de mogelijkheden zijn van de inzet van een testbewijs voor werknemers en andere werkenden in voorzieningen of bij activiteiten waar het testbewijs verplicht wordt gesteld.
4. het voorgestelde toetsingskader (zie pagina x), in aanvulling op het ethisch/juridisch afwegingskader in het advies van de Gezondheidsraad, waarmee voor de in het wetsvoorstel opgenomen niet-essentiële voorzieningen/activiteiten een verdere afbakening kan worden aangebracht. Dit in relatie tot de beschikbare testcapaciteit, routekaart en de dan geldende maatregelen.
5. Het testbewijs in ieder geval in te kunnen zetten voor de volgende niet-essentiële voorzieningen/activiteiten¹: sport- en jeugdactiviteiten², culturele instellingen³, en evenementen⁴.
6. de planning voor de behandeling van het wetsvoorstel. Volgens deze planning zal het wetsvoorstel eind maart aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

De ACC wordt gevraagd over de volgende punten een beslissing te nemen:

1. Opname van MBO, HBO en WO in het wetsvoorstel.
2. De afbakening van de niet-essentiële voorzieningen/activiteiten. EZK stelt voor deze afbakening voor dit moment breed te houden vanwege afstemming met de achterban waaronder VNO-NCW. VNO-NCW is ook de partij die de testcapaciteit voor het testbewijs organiseert. VWS adviseert om een scherpere afbakening aan te brengen in lijn met het afwegingskader in het advies van de Gezondheidsraad: toevoeging van meer voorzieningen/activiteiten vraagt om een meer uitvoerige en lastiger onderbouwing. Daarmee ontstaat ook risico op vertraging die niet wenselijk is. Er bestaat een brede wens

¹ In het vervolg van deze nota wordt bij de omschrijving van niet-essentiële voorzieningen/activiteiten aangesloten bij de omschrijving van de voorziening op de routekaart. Dit zijn geen juridische omschrijvingen.

² Wat betreft jeugdactiviteiten gaat het in ieder geval niet om de inzet van een testbewijs voor minderjarigen maar om de begeleiding door volwassenen, niet om het testbewijs voor de jeugddeelnemers. Bij sportactiviteiten zal het name gaan om het eventueel toestaan van publiek bij wedstrijden, amateur en professioneel.

³ De gebruikelijke openstelling van instellingen zoals bioscopen, theaters, concertzalen, podia, bowlinghallen, casino's, arcadehallen en speelhallen

⁴ een speciale, tijd- en plaatsgebonden gebeurtenis die door een initiatiefnemer (individueel, groep of organisatie) bewust is gepland en die gericht is op een bepaalde doelgroep om met een bewust gekozen vorm een bepaald doel te realiseren'. waarbij muziek, kunst, cultuur, sport, religie, wetenschap of een combinatie van deze centraal staat. Kermissen vallen hier ook onder. Wat betreft religie wordt het testbewijs vanzelfsprekend niet ingezet voor de toegang van gebedshuizen.

om spoedig het testbewijs in te kunnen voeren, parallel aan mogelijke afschaling van beperkende maatregelen in de loop van het voorjaar.